

2024

2nd Semester Examination

SANSKRIT (Honours)

Paper : C 3-T

(Critical Survey of Sanskrit Literature)

[CBCS]

Full Marks : 60

Time : Three Hours

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु सुरगिरा देवनागर्या च पूर्णवाक्येन दश प्रश्नाः
समाधेयाः । 2×10=20

(क) ऋग्वेदे कति मण्डलानि सन्ति ? ऋग्वेदस्य प्रथमसूक्तस्य
देवः कः ?

(ख) अथर्ववेदस्य प्रधान-पुरोहितः कोऽस्ति ? वेदस्यास्य ब्राह्मणं
किमस्ति ?

(ग) ईशोपनिषदः केनोपनिषद, च संश्लिष्टौ वेदौ कौ ?

(घ) रामायणानुसारतः शत्रुघ्नस्य माता का ? तस्य पत्नी च का
आसीत् ?

P.T.O.

- (ङ) रामायणे “आदिश्लोकः” केन उक्तः ? कथं वा ?
- (च) रामायणमवलम्ब्य रचितस्य महाकाव्यद्वयस्य नाम लेखनीयम् ।
- (छ) श्लोकसंख्यानुसारतः महाभारतस्य नामान्तरं किम् ? यक्ष-युधिष्ठिरसंवादः कुत्र वर्तते ?
- (ज) महाभारतस्य मुख्यरसः कः ? वेदव्यासस्य पितरौ कौ ?
- (झ) महाभारतस्य रचनाविषयकं स्तरत्रयं किम् ?
- (ञ) पुराणस्य पञ्च लक्षणानि कानि ?
- (ट) महापुराणेषु वृहत्तमं पुराणं किम् ? “आदिपुराणं” च किम् ?
- (ठ) उपपुराणानि कतिविधानि ? उपपुराणद्वयमुल्लेखनीयम् ।
- (ड) अपाणिनीयव्याकरणशाखाद्वयमुल्लेखनीयम् ।
- (ढ) न्यायदर्शने कति पदार्थाः स्वीकृताः ? वैशेषिकदर्शनस्य प्रवर्तकः कः ?
- (ण) रीतिप्रस्थानस्य प्रवक्ता कः ? तस्य ग्रन्थस्य नाम किम् ?
2. अधोलिखितेषु प्रश्नचतुष्टयं समाधेयम् (एकस्य प्रश्नस्य उत्तरमवश्यमेव सुरगिरा देयनागर्या च प्रदेयम्) । 5×4=20
- (क) वेदाङ्गरूपेण निरुक्तस्य गुरुत्वं विचारणीयम् ।
- (ख) रामायणस्य प्रक्षिप्तांशविषये आलोचना कर्तव्या ।
- (ग) भारतीयसाहित्ये महाभारतस्य प्रभावः विचारणीयः ।

(3)

(घ) पुराणसाहित्यस्य सामाजिकमूल्यं निरूपणीयम्।

(ङ) अष्टाध्यायीग्रन्थस्य गुरुत्वमालोचनीयम्।

(च) सांख्यदर्शनस्य प्रधानसिद्धान्ताः आलोचनीयाः।

3. प्रश्नद्वयं समाधेयम्।

10×2=20

(क) अथर्ववेदस्य विषयवैचित्र्यं गुरुत्वं च विचारणीयम्।

(ख) भारतीयसंस्कृतौ रामायणस्य प्रभावो विचारणीयः।

(ग) बौद्धदर्शनस्य परिचयः संक्षेपेण प्रदेयः।

(घ) अलंकारशास्त्रे ध्वनिप्रस्थानस्य अवदानं विव्रियताम्।